

Valtakunnallinen sairaanhoitajavaje

SoTe 24.11.2021 § 135
442/01.01.00/2021

Valmistelija: sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Sari Hellsten, p. 040 183 6444.

Vuoden 2021 aikana sairaanhoitajavaje on puhuttanut valtakunnallisesti paljon. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin alueella hoitajavaje on etenkin kesän 2021 aikana vähentänyt osastopaikkoja ja jatkohoitopaikkojen saatavuusongelma on jatkunut syksyn 2021 aikana ennen näkemättömällä tavalla. Koronapandemia on tuonut lisähaasteen tilanteeseen. Sairaanhoitopiirin taholta perustettiin jatkohoitopaikkojen koordinoiminnin kriisityöryhmä miettimään keinoja lisätä jatkohoitopaikkojen saatavuutta kunnissa.

Myös Jämsässä hoitajavaje näkyy etenkin sijaisten saatavuudessa. Sairaalan perusterveydenhuollon osastoilla 2 (geriatrinen kuntoutus) ja 4 (akuuttiosasto) on Jämsän Terveystoiminnan nostanut hoitajamitoitusta potilaiden hoitoisuuden vaatimalla tavalla, (osasto 2 mitoitus 0.7 ja osasto 4 mitoitus 0.8, koronapotilaiden hoidossa mitoitus ollut jopa 1.4).

Laadukas ja potilasturvallinen hoito on taattava sairaalaosastoilla ja sairaanhoitajien osaamista tarvitaan erityisesti sairaalapotilaiden hoidossa. Nykyisessä ja tulevien vuosien hoitajavajeessa sairaanhoitajien osaamista ja työpanosta tulisi voida kohdentaa tarkoituksenmukaisella tavalla joustavammin.

Jämsän Terveystoiminnan palvelusopimuksessa kotihoidossa on vaadittu 23 % sairaanhoitajien osuutta. Sairaanhoitajien ja lähihoitajien osuudesta kotihoidossa ja vanhustaluyksiköissä on käyty useita keskusteluita vuosien aikana. 15.11.2018 sosiaali- ja terveystoiminnasta hyväksyttiin esitys, jonka mukaan 23 % kotihoidon työntekijöistä tulee olla sairaanhoitajia tai muita AMK-tasoisia hoitajia esim. geronomeja, terveydenhoitajia tai farmaseutteja.

Maakunnallisessa hankkeessa (Kukoistava Kotihoito 2018), jossa Jämsän Terveystoiminta oli mukana, todettiin sairaanhoitajien osuus 17 % hoitajien kokonaismäärästä kotihoidossa. Vaihtelu kunnissa oli 9-24 % välillä. Viimeaikaisen tiedon mukaan (10/2021) sairaanhoitajien osuus kunnissa:

- Jyväskylä 17 % (pysynyt samana)
- Äänekoski 20 % (laskenut)

Jämsän Terveyden kotihoidossa työskentelee AMK -tasoisten hoitajien rinnalla motivoitunut ja osaava joukko lähihoitajia, jotka pystyvät itsenäiseen työskentelyyn sekä laadukkaaseen hoitoon esimerkiksi lääkehoidon osalta suoritettujen lääkehoidon koulutusten ja lupien mukaisesti.

Nyt 23 % AMK -vahvuus aiheuttaa sen, että Jämsän Terveys joutuu käyttämään sairaanhoitajan osaamista puuron keitosta kylvetyksiin, eli perushoitoon, joka on erityisesti lähihoitajien osaamisalue.

Sairaanhoitajien työpanos tulisi kohdentaa kotihoidossa paremmin sairaanhoidollisiin asioihin esimerkiksi akuuttitilanteissa voimien arvioihin, pitkäaikaissairauksien määräraikaistarkastuksiin sekä lääkitysarvioihin yhteistyössä lääkäreiden kanssa sekä mm. vaativiin haavahoitoihin ja perustason saattohoitoon.

Jämsän Terveys on aloittanut kotihoidossa uutena palveluna geriatrin arviokäynnit/hoitosuunnitelman laatimisen uusille ja haasteellisille asiakkaille kotikäyntinä. Lisäksi kotisairaala on kehitetty Jämsän Terveydellä viime vuodet ja kotisairaala tarjoaa sairaanhoidollista osaamista kotihoitoon ja vanhuspalveluysiköihin tueksi aina tarvittaessa.

Jämsän Terveyden ehdotus on, että AMK-tutkinnon omaavia hoitajia kotihoidon työntekijöiden määrästä on jatkossa maakunnallinen 17 %. Näin Jämsän Terveys voi siirtää kotihoidosta sairaanhoitajia osastoille 2 ja 4, jolloin se pystyy vastaamaan sairaalahoitoa tarvitsevien asiakkaiden tarpeisiin. Samalla Jämsän Terveys vastaa sairaanhoitajien toiveeseen kehittää ja tehdä osaamistaan ja koulutustaan vastaavaa työtä. Kotihoidon asiakkaiden hoito ei viivästy eikä vaarannu muutoksen vuoksi vaan näin Jämsän Terveys voi tarjota paremmin asiakkaiden tarvetta vastaavaa hoitoa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Ehdotus

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Sari Hellsten

Sosiaali- ja terveystoimintalautakunta hyväksyy, että Jämsän Terveyden tuottamissa kotihoidon palveluissa AMK-tutkinnon omaavia hoitajia kotihoidon työntekijöiden määrästä on jatkossa maakunnallinen 17 %.

Päätös

Lautakunta päätti palauttaa asian valmisteluun lisäselvityksiä varten.